

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
магістрантів і молодих дослідників**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

16 листопада 2023 року

**Біла Церква
2023**

УДК 636.09:378-053.6:001(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Зубченко В.В., канд. екон. наук.

Власенко С.А., д-р вет. наук.

Шаганенко Р.В., канд. вет. наук.

Качан Л.М., канд. с.-г. наук.

Ластовська І.О., канд. с.-г. наук.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук.

Наукові пошуки молоді у XXI столітті. Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції магістрантів і молодих дослідників (Біла Церква, 16 листопада 2023 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2023. – 160 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

УДК 636.09:616-071:619

ЗАЙЦЕВА А.Р., студентка

Науковий керівник – **ВОВКОТРУБ Н.В.**, доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: vona76@ukr.net

ДОСВІД ВИВЧЕННЯ СТУДЕНТАМИ ДИСЦИПЛІНИ “КЛІНІКО-ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА ПРОДУКТИВНИХ ТВАРИН” В УМОВАХ ФВМ ЕСТОНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ НАУК ПРО ЖИТТЯ, м. ТАРТУ

Курс ветеринарної клініко-лабораторної діагностики продуктивних тварин є базовою обов’язковою дисципліною, яка навчає студентів використовувати сучасні методи діагностики під час дослідження тварин і основні алгоритми постановки діагнозу. Особлива увага при цьому приділяється збору анамнезу та ретельному клінічному обстеженню пацієнта.

Ключові слова: клініко-лабораторна діагностика, анамнез, методи дослідження, корови, телята.

Лабораторні дослідження є дуже важливим і корисним інструментом, який допомагає лікарям у діагностиці багатьох проблем зі здоров’ям тварин. Вони дозволяють ветеринарним фахівцям правильно діагностувати захворювання, які можуть клінічно не проявлятися, уточнювати діагноз, який можна запідозрити під час клінічного огляду, а також контролювати перебіг хвороби та ймовірність подальших ускладнень [1–3].

Метою роботи було проаналізувати досвід вивчення студентами факультету ветеринарної медицини Естонського університету наук про життя м. Тарту, дисципліни “Клініко-лабораторна діагностика продуктивних тварин” в умовах молочної ферми.

Матеріал і методи досліджень. Стажування (виїзні практичні заняття) проводилися в умовах ферми “Märga farm”, що розміщена на околицях м. Тарту, Естонія. Матеріалом для досліджень були корови та телята різного віку та порід.

Результати досліджень. На опрацювання дисципліни “Клініко-лабораторна діагностика продуктивних тварин” в навчальній програмі факультету ветеринарної медицини Естонського університету наук про життя, м. Тарту, відводиться 5 тижнів, протягом яких основним завданням є: розглянути правила техніки безпеки та біобезпеки, фіксації та стримування тварин, проведення клінічних досліджень, диференціація проблем відповідно до функціонального стану систем організму, теоретичне вивчення та виконання основних діагностичних тестів, збір матеріалу для клінічних та біохімічних досліджень, інтерпретація результатів, а також робота в команді та індивідуально. Вивчення дисципліни відбувається шляхом самостійного опрацювання студентами лекцій на платформі Moodle, у формі так званого *e-learning*, а також відвідування практичних занять в умовах ферми тривалістю 2 години кожне. Упродовж навчального тижня студенти опрацьовували 1 лекцію та 1 практичне заняття з цієї дисципліни, разом за курс – 5 лекцій і 5 практичних занять.

Вивчення курсу полягало у щотижневому дослідженні продуктивних тварин, а саме корів і телят, включно зі всіма системами організму. Першого тижня було вивчено, як правильно поводитися з тваринами, правила безпеки та їхньої фіксації й знерухомилення. Після цього студенти невеликими групами по 2–3 осіб самостійно, але під контролем викладача, опрацьовували проведення загального обстеження ділянок голови, ший, шкіри з обов’язковою процедурою оцінювання вгодованості (стану кондиції тіла) тварин (*BCS – Body Condition Score*). Досліджували лімфатичну систему шляхом пальпації лімфатичних вузлів. Наступне заняття полягало у відпрацюванні навичок дослідження серцево-судинної, дихальної й травної систем згідно із розробленими методиками та протоколами. При цьому студенти повинні дослідити, оцінити та занотували такі показники: температура тіла тварини, частота серцевих скорочень, колір видимих слизових оболонок, час наповнення капілярів (*CRT*), характеристика дихальних шумів під час аускультатії легенів, частота дихання, кількість скорочень рубця за 1,5–2 хв, характеристика шумів під час аускультатії кишечника, результати перкусії рубця, наявність та характеристика виділень із очей, носа, еластичність шкіри, положення (звисяння) вух тощо.

Третього практичного заняття основним завданням було навчитися відбирати зразки крові із серединної хвостової вени для наступних лабораторних досліджень. Завдання, що виносилися на опрацювання протягом цього заняття включали також опрацювання методики дослідження вим'я корови, проведення Каліфорнійського тесту на мастит (СМТ), відбір стерильного зразка молока для подальшої діагностики (бактеріологічне дослідження, ПЛР тощо). Поряд із цим студенти відпрацьовують навички проведення ректального дослідження, за допомогою якого навчаються пальпувати матку та яєчники, ліву нирку, зліва – сечовий міхур та наповнений рубець, з правого боку – зміщений сичуг.

На останньому практичному тижні студенти проводять клінічний огляд телят та оцінюють ортопедичне здоров'я корів, а саме наявність і ступінь кульгавості та поставу кінцівок. Обстеження телят є подібним до дослідження корів, але особливу увагу звертають на: температуру тварини, серцебиття, частоту дихання, колір слизових оболонок, звисання вух, виділення з очей, носа, еластичність шкіри, наявність діареї, стан пупка та суглобів. Дослідження кульгавості та постави кінцівок корів проводять методом спостереження за твариною під час її руху та в стані спокою, після чого оцінюють за п'ятибальною шкалою, де 1 – це норма, а 5 – найвищий ступінь кульгавості.

Перебуваючи на фермі, студентам доводили дотримання ними правил біобезпеки, а саме перед входом на територію ферми студенти проходять через спеціальний килим для дезінфекції взуття, після цього одягають спецодяг – комбінезон і гумові чоботи, а також гумові рукавички та, за бажанням, медичну маску. Після того, як студенти одягнули рукавиці, користуватися телефоном заборонено. Після роботи на фермі та при виході з тваринницького приміщення, студенти повинні помити взуття (чоботи) у спеціально відведений для цього зоні, спочатку водою з щіткою, а потім у контейнері із дезінфікуючим розчином. Після зняття комбінезонів, також потрібно вимити та продезінфікувати руки. При виході з території ферми, всі повинні знову пройти через килимок з дезінфектантом.

П'ятий тиждень є екзаменаційним (підсумковим), де студентам необхідно продемонструвати основні знання й навички, які вони здобули протягом вивчення цього курсу. Процедура контролю знань студентів складається з двох частин: теоретичної та практичної. Теоретична реалізується через складання 15 тестових завдань та 5 питань з написанням власної відповіді на платформі Moodle протягом 45 хвилин. Практична частина проводиться на фермі: студент обирає білет з 2 практичними питаннями та дає відповіді безпосередньо використовуючи тварину. Виставлення оцінки за іспит відбувається згідно розподілу: 51 % – практична частина, 49 % – тест в Moodle.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. "Role of laboratory tests in animal health" by Team, LITD. Livestock Institute of Training & Development). URL: <https://www.pashudhanpraharee.com/role-of-laboratory-tests-in-animal-health/>
2. Radostits, O.M., Mayhew, I.G. and Houston, D.M., 2000. Veterinary clinical examination and diagnosis. WB Saunders.
3. Sheldon, C.C., Sonsthagen, T.F., Topel, J.A., 2017. Animal restraint for veterinary professionals, second edition. Elsevier.

УДК: 636.2.053.09:616.24-002:619

ДЄСВ Д.І., магістрант

Науковий керівник – **ТИШКІВСЬКИЙ М.Я.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКА КАТАРАЛЬНОЇ БРОНХОПНЕВМОНІЇ У ТЕЛЯТ ТОВ "РЕСЛІМЕНТ МАТІЮШІ"

Катаральна бронхопневмонія – поліетіологічне захворювання, яке виникає в результаті комбінованого впливу на організм несприятливих факторів довкілля, які знижують резистентність організму та різних інфекційних збудників – бактерій, вірусів, мікоплазм, грибів [1, 2].

Це захворювання часто виникає у недорозвинутого молодняка. Негативно впливають на тварин протяги, висока і низька температура, підвищена вологість [3, 4]. Поширеною патологією була у телят господарства.

Мета роботи – апробувати схему лікування телят за катаральної бронхопневмонії.